

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้
วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

THE RESULTS OF LEARNING MANAGEMENT WITH THE LOCAL
LEARNING UNIT IN “SONGKHLA CITY” USING THE LEARNING
MANAGEMENT METHOD ACCORDING TO THE CONCEPT
CONSTRUCTIVISM IN THE SOCIAL STUDIES,
RELIGION AND CULTURE

¹พนัชกร พิทธิยะกุล

¹Panatchakorn Pittiyakul

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย

¹Under Songkhla Rajabhat University, Thailand

¹aporn.pi@skru.ac.th

Received: May 24, 2024; **Revised:** June 29, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2) ศึกษาความพึงพอใจที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนิเชิธรม อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัด การเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน เรื่อง “เมืองสงขลา”

¹อาจารย์ ดร. สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและสถิติอ้างอิง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.21 ซึ่งผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก และ 2) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ด้านการวัดผลประเมินผลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ด้านเนื้อหาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ตามลำดับ

คำสำคัญ : เมืองสงขลา ,วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the results of learning management with a local learning unit on the topic “Songkhla City” using learning management methods according to the concept Constructivism in the social studies, religion, and culture learning group. 2) study satisfaction with learning with the local learning unit on "Songkhla City" using the learning management method according to the concept. Constructivism In the learning subject group Social Studies, Religion and Culture, the sample used in the study was Grade 6 students at Wichianchom School. Mueang Songkhla District, Songkhla Province, 30 people using a simple random method. The tools used include: 1) a learning management plan based on the concept Constructivism, 6 plans, 2) learning achievement test on the topic “Songkhla City” and 3) satisfaction assessment form Analyze data with basic and reference statistics. The results of the research found that 1) the results of learning management with a local learning unit on the topic "Songkhla City" using learning management methods according to the concept Constructivism In the social studies, religion and culture learning subject group, the average score was 80.21 percent, which passed the criteria at a very good level, and 2) the satisfaction of students learning with the local learning unit on “Songkhla City” using the method organize learning according to concepts Constructivism In the social studies,

religion and culture learning subjects, the overall level was at a high level. (The average was equal to 4.40) When considering each aspect, it was found that the students had the highest level of satisfaction, namely the learning outcomes. The average was 4.69, followed by the organizing of learning activities, the average was 4.44, the evaluation measurement was 4.43, the content was 4.31, and the media and learning resources. The average is 4.30 respectively.

Keywords: Songkhla city, methods of organizing learning according to the concept Constructivism

บทนำ

ในหลวงรัชกาลที่ 10 ได้พระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาได้น้อมนำมาเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาเยาวชน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานอาชีพที่มั่นคง 3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี จะเห็นได้ว่าการศึกษาคือหัวใจสำคัญที่จะใช้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ และปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 27 ระบุว่า การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีพื้นฐานด้านความรู้ สร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของสังคม และการจัดหลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นพลวัตสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมโลกและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ในหมวด 4 มาตรา 23 ว่าการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย จะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นชุมชน เพื่อสร้างความตระหนัก รัก และภูมิใจในความเป็นรากเหง้าของตนเอง เห็นคุณค่าของงานศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา นำองค์ความรู้มาบูรณาการกับวิถีการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนนำสิ่งที่มีคุณค่าในชุมชนท้องถิ่นมาอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอดเพื่อให้คงอยู่ตลอดไป

การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยนั้นได้ยึดตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางที่มีมาตรฐานและตัวชี้วัดใช้เหมือนกันทั่วประเทศ ดังนั้นแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นคือผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้เรื่องราวที่เกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นของตนเองเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่เห็น

คุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ชุมชนท้องถิ่น จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์ความแปลกแยกทางสังคมขึ้นในระบบการศึกษาและไม่สามารถนำองค์ความรู้เรื่องราวในท้องถิ่นมาบูรณาการกับชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดช่องว่างระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ และสถานศึกษาไม่ได้โครงสร้างหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นอย่างจริงจังจึงทำให้องค์ความรู้ที่ในท้องถิ่นค่อย ๆ สูญหายไป ดังนั้นแล้วสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสร้างและเชื่อมโยงความรู้จากเรื่องราวใกล้ตัวด้วยตนเองและร่วมกันออกแบบการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักตลอดจนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม (วิทวัส ดวงภุมเมศ และวาริรัตน์ แก้วอุไร, 2560)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวใกล้ตัวและสามารถนำมาสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการนำองค์ความรู้ในชุมชนท้องถิ่น เชื่อมโยงกับองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ที่มุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้เกิดความตระหนัก รัก ภูมิใจ นำองค์ความรู้มาสังเคราะห์ อันเกิดจากโครงสร้างทางปัญญา และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอดให้คงอยู่ จากแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎี Constructivism ของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา คือ Jean Piaget ชาวสวิส และ Lev Vygotsky แนวคิดสอดคล้องกับองค์ความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่จะนำมาใช้ในการ บูรณาการและออกแบบการเรียนรู้ เพื่อผู้เรียนได้นำเรื่องราวที่เป็นเรื่องใกล้ตัวมาสร้างความรู้ และนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ (Sintapanon, Sukying Weerakiatsuthon & Naparat, 2001: 123)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นศาสตร์แห่งการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และกลุ่มสังคม ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทชุมชน ท้องถิ่น ความเป็นพลวัต การเปลี่ยนแปลงของสังคมตามยุคสมัย การปรับตัวยอมรับความแตกต่างกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข เพื่อสู่เป้าหมายของการพลเมืองดีในสังคมไทย และสังคมโลก (กรมวิชาการ, 2551) ดังนั้นวิธีการออกแบบการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ก่อนที่จะไปเรียนรู้เรื่องใกล้ตัวที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง การเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นจะทำให้ผู้เรียนสามารถ

เชื่อมโยงองค์ความรู้เดิมกับองค์ความรู้ใหม่ได้ดี และผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเพราะเป็นเรื่องราวใกล้ตัว การนำแนวคิด Constructivism มาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้จึงเป็นแนวคิดที่ฝึกให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนถ่ายโอนองค์ความรู้เรื่องและสร้างมโนทัศน์การเรียนรู้ร่วมกัน และทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสาระความรู้ได้ลึกซึ้งขึ้น (Sanpan,2010,56)

ด้วยเหตุผลและแนวคิดที่กล่าวมานี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพราะสังคมศึกษาเป็นศาสตร์แห่งการบูรณาการ และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใกล้ตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง สร้างความตระหนัก รัก ภูมิใจ ในความเป็นรากเหง้าของตน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะให้สถานศึกษาได้นำองค์ความรู้ในชุมชนท้องถิ่นมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อนำองค์ความรู้นั้นมาต่อยอดและใช้แก้ปัญหาสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ และเพื่อให้บรรลุสมรรถนะทั้งด้านสาระความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอด องค์ความรู้ที่มีคุณค่าในท้องถิ่นให้กับผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิเชียรชม อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิเชียรชม อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิเชียรชม อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ผู้วิจัยได้นำมาสู่การสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิด Constructivism เพื่อออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ได้ จำนวน 6 แผน และแบ่งเป็นหน่วยย่อย รวม 18 ชั่วโมง ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 3) ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด/ทำความเข้าใจแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน/ขั้นสร้างความคิดใหม่/ประเมินความคิดใหม่ 4) ขั้นนำความคิดไปใช้ และ 5) ขั้นทบทวน โดยทั้ง 5 ขั้นตอนนี้จะเป็นที่มาของผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism จำนวน 6 แผน
- 3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง “เมืองสงขลา”
- 3.3 แบบประเมินความพึงพอใจ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 80.21 ซึ่งผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาคะแนนรายบุคคล พบว่า ผู้เรียนจำนวน 15 คน อยู่ในระดับที่ดีมาก ผู้เรียนจำนวน 12 คนอยู่ในระดับดี และผู้เรียนจำนวน 3 คน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่อยู่ใกล้ตัว และสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เข้าใจเนื้อหาเป็น

อย่างดี และมีความสุขกับการเรียน จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานของ (พรชัย ตุงคนาค, 2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง อาชีพในชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 79.44 สูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดคือร้อยละ 70.00 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยา เทิดธรรมไพศาล (2546) เรื่อง เชียงใหม่บนพยุหะนครพิงค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่เกดน้อย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความสุขกับการเรียนเพราะเป็นการเรียนเรื่องใกล้ตัวเข้าใจง่าย และสามารถนำเนื้อหามาบูรณาการกับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.40) และความพึงพอใจรายด้านหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อ หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.69 รองลงมาผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.44 ด้านการวัดผลประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ด้านเนื้อหาสาระมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.30 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการนำความรู้ที่เป็นเรื่องราวใกล้ตัวที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น หรือประสบการณ์เดิม/ความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ใหม่ เพื่อบูรณาการและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานองค์ความรู้ในท้องถิ่นเพื่อนำมาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำ

หลักการวิธีการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism มาออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และบูรณาการเนื้อหาองค์ความรู้ในชุมชนท้องถิ่น นำมาสร้างเป็นโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้เพื่อการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism มาบูรณาการเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทาง การปฏิรูปการศึกษาของชาติและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ และเชื่อว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามธรรมชาติของช่วงวัย ที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Somaburt (2013) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism หรือการสร้างความรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน โดยการนำองค์ความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมที่เกิดขึ้นจากการสัมผัส การพบเห็นสิ่งแวดล้อมหรือการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ นำมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันระหว่างองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ แล้วนำมาสร้างเป็นความเข้าใจหรือความรู้ของตนเอง โดยผ่านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลมาเรียบเรียงแล้ว และนำมาสร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้ใหม่แล้วนำมาปรับใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามสมรรถนะของการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหา ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนจนประสบความสำเร็จและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้นดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วย หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวใกล้ตัวและสามารถนำความรู้เดิมกับความรู้ใหม่มาเชื่อมโยงกันได้ดี สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ทั้ง 5 ขั้นตอนของ ไดเวอร์ และเบลล์ (Diver and Bell, 1986 อ้างถึงใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และมาหะ ทิพย์ศิริ (2547: 77) คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 3) ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด -ทำความเข้าใจแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน - ขั้นสร้างความคิดใหม่ - ประเมินความคิดใหม่ 4) ขั้นนำความคิดไปใช้ และ 5) ขั้นทบทวน เป็นขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาหรือสิ่งที่เรียนว่ามีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ

อันจะส่งผลให้เกิดโครงสร้างทางปัญญาที่คงทนที่เป็นการแสดงถึงการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ได้นั่นเอง การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุขจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวแล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ขึ้นมา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย ตุงคนาคร, (2549) ได้ศึกษาเรื่อง อาชีพในชุมชน โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 79.44 สูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70.00 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษยา เทิดธรรมไพศาล (2546) วิจัยเรื่อง เชียงใหม่บนพยุรินครพิงค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่เกดน้อย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความรู้ของนักเรียนก่อนและหลังสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาบูรณาการกับชีวิตประจำวันได้ดี และสอดคล้องกับแนวคิดของ Broman Parchmann (2014) อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน มีทักษะในการทำงานกลุ่มและมีแรงจูงใจในการเรียนเนื่องจากเป็นเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและเรื่องราวใกล้ตัวสามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงและสร้างเป็นความรู้ของตนเองขึ้นมาได้ พบว่า ผู้เรียนที่ได้ผ่านการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism กับวิธีการสอนแบบปกติผ่านขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุปนั้น จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านคุณภาพ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism นั้นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้เชิงรุกกระบวนการกลุ่มผู้เรียนได้ลงปฏิบัติจริงภาคสนาม ได้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นการเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนให้เป็นไปตามธรรมชาติของช่วงวัย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นและผู้เรียน เรียนรู้ด้วยความสุข สามารถนำองค์ความรู้มาบูรณาการเข้ากับชีวิตประจำวันได้

ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิต ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจและมีความสุขต่อการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิทธิเดช น้อยไม้, (2545) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นครปฐมบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อจังหวัดนครปฐม รักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ยุพิน บุญญานาม (2544) เรื่อง หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้และนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวใกล้ตัวทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้ สร้างความรัก ภูมิใจ ห่วงแหน ตระหนักในความเป็นรากเหง้าของตนเอง สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงบูรณาการจัดการความรู้ เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการนำสิ่งที่มีความรู้ในชุมชนท้องถิ่นมาอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอด เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนท้องถิ่นต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ในการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “เมืองสงขลา” โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยการนำแนวคิด Constructivism มาออกแบบการเรียนรู้นั้น สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดี เนื่องจากให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวใกล้ตัวและเป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ผู้เรียนสามารถประเมินความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ตนเองได้รับเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง และยังเป็นการส่งผลให้ผู้เรียนเกิดโครงสร้างทางปัญญาที่คงทน ซึ่งเป็นการแสดงถึงการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถนำความรู้ไปประยุกต์บูรณาการเชื่อมโยงใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2551). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- บุษยา เทิดธรรมไพศาล. (2546). *การพัฒนาหน่วยการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเรื่อง เชียงใหม่ นพบุรีศรีนครพิงค์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรชัย ตุงคนาค. (2549). *อาชีพในชุมชนโดยการใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และมาฆะ ทิพย์ศิริ. (2547). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ*. โรงพิมพ์เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ยุพิน บุญญานาม. (2544). *หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทวัส ดวงภูเมศ, และวาริรัตน์ แก้วอุไร. (2560). *การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการ เรียนรู้อย่างกระตือรือร้น*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 11(2), 1-4.
- อิทธิเดช น้อยไม้, (2545). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นครปฐมบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Broman, K., & Parchmann, I. (2014). *Students application of chemical concepts when solving chemistry problems in different contexts*. Chemistry Education Research and Practice.
- Sanpan, W. (2010). *Knowledge of science and process of learning design in science*. Ramkhamhaeng University.
- Sintapanon, S., Sukying, F., Weerakiat S. & Naparat, P. (2001). *Methods according to the educational reform to improve the quality of youth*. Technic Printing.
- Somaburt, A. (2013). *Constructivism theory*. <https://teacherweekly.Wordpress.com/2013/09/25/Constructivist-theory/>.

